

Oktatási adatok, 2014/2015

Tartalom

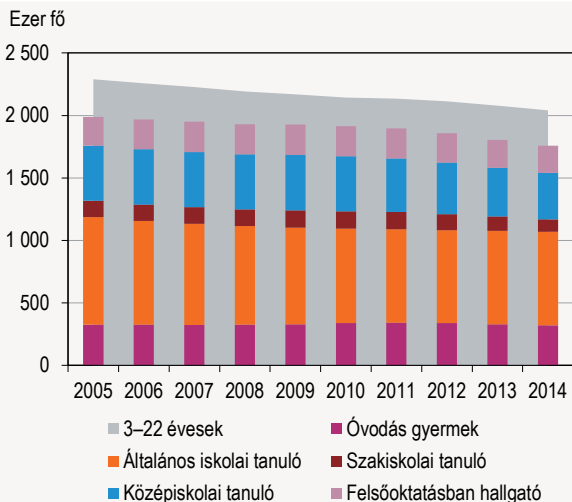
A nappali képzések főbb adatai	1
Intézményhálózat, a pedagógusok létszáma	4
A nem nappali képzések főbb adatai	4

A nappali képzések főbb adatai

Magyarországon a 2014/2015-ös tanévben 1 millió 758 ezer gyermek és fiatal – az érintett 3–22 éves korosztály 86%-a – vesz részt óvodai nevelésben vagy különböző szintű nappali képzésekben, közel 46 ezer fővel kevesebben, mint az előző tanévben. Óvodába 321,5, általános iskolába 748,5 ezer gyermek jár, középfokú oktatásban 471 ezer fiatal tanul, a felsőoktatási intézmények hallgatóinak száma 217 ezer.

1. ábra

Az óvodás gyermekek és a tanulók számának alakulása a nappali képzésben

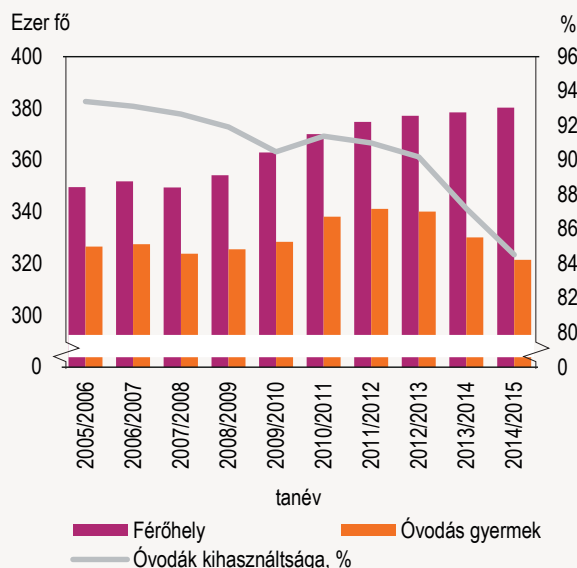

Óvodai nevelésben 321,5 ezer gyermek részesül, számuk – folytatva az előző tanév csökkenő tendenciáját – további közel 9 ezer fővel kevesebb, ami a 3–6 éves népesség létszámcsökkenésének következménye. A 2014/2015-ös tanévben a sajátos nevelési igényű (SNI) óvodás gyermekek száma 4,5%-os növekedéssel, 7500 főre emelkedett, többségük (81%) integrált nevelésben részesül. Az óvodások számának csökkenése az óvodapedagógusok létszámának kismértékű (mintegy 400 fős) növekedésével társul – ezzel létszámuk meghaladja a 31 ezer főt –, ebből adódóan az egy pedagógusra jutó gyermeklétszám 10 főre javult. Egy óvodai csoportra az előző tanévhez hasonlóan 22 gyermek jut. Az óvodák kapacitását jól tükrözi a férőhely-kihasználtsági mutató, ami az óvodába

beíratott gyermekek száma az óvodák férőhelyeinek százalékában. E mutató alapján, országos szinten fokozódik a férőhely-kihasználtság (jelen tanévben 85 fő jut száz férőhelyre), ugyanakkor helyi, települési szinten sok esetben férőhelyhiány jelentkezik. Az óvodabővítési program keretében az önkormányzatok uniós és hazai forrásokra is pályázhatnak óvodai férőhelyek számának bővítése és a férőhelyhiány megszüntetése céljából. A jövőben a 3 évesek számára kötelezővé való óvodai nevelés miatt jelentősen növekvő igényre lehet számítani.

2. ábra

Az óvodák kihasználtsága

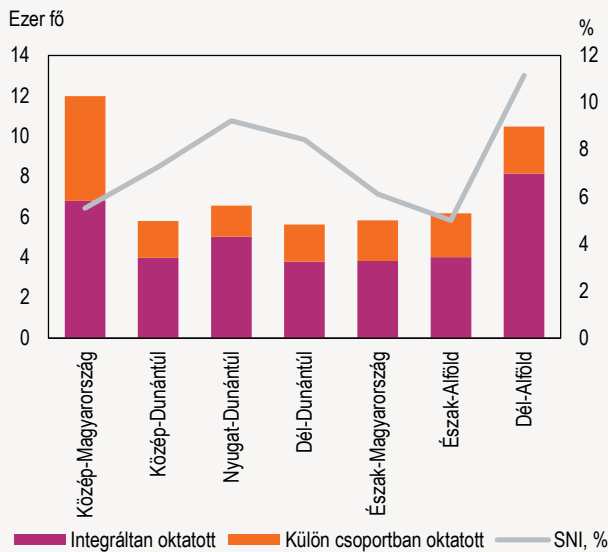
A 2014/2015-ös tanévben az **általános iskolai** tanulók száma 748,5 ezer fő, mindössze 700 fővel több, mint egy évvel korábban. Az első évfolyamra beiratkozottak száma 6 ezer fővel, 5,6%-kal kevesebb a 2013-as tanévkezdőknél. Az első osztályosok esetében közel 4 százalékponttal, 31%-ra növekedett a 6 évesek részaránya.

Az iskolai étkeztetésben részesülő általános iskolások aránya az előző évhez képest 0,8 százalékponttal tovább emelkedett, így 78%-ot ért el. Részarányuk továbbra is Észak-Alföldön és Dél-Dunántúlon a legmagasabb (84 és 82%), Közép-Dunántúlon pedig a legalacsonyabb (72%).

Az általános iskolába járó sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma 1,6%-kal lett magasabb, számuk a folyó tanévben 52,5 ezer fő (7,0%). Arányuk az elmúlt évekhez hasonlóan Dél-Alföldön a legmagasabb (11%) és Észak-Alföldön a legalacsonyabb (5,0%). Az általános osztályokban integráltan oktatott sajátos nevelésű igényű tanulók száma 2,8%-kal emelkedett, és elérte a 35,6 ezer főt, ezzel arányuk 67-ről 68%-ra nőtt. Ez az átlag régióként és megyéként is nagy eltéréseket mutat: míg Dél-Alföldön (78%) az országos átlagot 10 százalékponttal meghaladja, addig Közép-Magyarországon ez az arány 57%.

A sajátos nevelési igényű tanulók száma és aránya az általános iskolákban régiók szerint, 2014/2015

3. ábra

Az általános iskolai pedagógusok száma a 2014/2015-ös tanévben az előző tanévhez képest 2,4%-kal (76 ezerre) emelkedett, nagyobb mértékben, mint a tanulóké. Így az egy tanárra jutó diákok száma 9,9 főre csökkent, ugyanakkor az egy osztályra jutó átlagos tanulói létszám 20,2 főben állandósult.

A 2006-ban általános iskolát kezdők létszámcsökkenésével összhangban 2014-ben 2100 fővel, 2,3%-kal volt kevesebb a 8. évfolyamot sikeresen befejezettek száma, mint az azt megelőző tanév végén. A 89 ezer végzett közül szinte valamennyien középfokú intézményben folytatták tanulmányaikat.

A 18–24 éves népességből azokat nevezzük **korai iskolaelhagyóknak**, akik az oktatási, képzési rendszerből végzettség nélkül vagy alacsony szintű (legfeljebb alapfokú) végzettséggel kerülnek ki, és semmilyen további oktatásban, képzésben nem vesznek részt. Az Európa 2020 stratégiai célkitűzésével összhangban Magyarország vállalta, hogy az ún. korai iskolaelhagyók arányát 2020-ig 10%-ra csökkenti. 2014-ben az előző évhez képest 0,5 százalékponttal csökkent a mutató értéke, és országos szinten 11,4% volt. De míg a férfiaknál megmaradt a 12,5%-os lemorzsolódási arány, addig a nők körében – a 1,1 százalékpontos javulás következtében – a célértéket megközelítő, 10,3% lett. Területileg is jelentősek az eltérések. A leszakadók aránya továbbra is Észak-Magyarországon a legmagasabb (18,4%), Közép-Magyarországon a legalacsonyabb (7,2%).

A korai iskolaelhagyók arányát csökkentő, a korábban lemorzsolódott tanulók képzésbe történő visszatérési lehetőségét biztosító oktatási formaként jelentek meg a **Köznevelési Hídprogramok**. A Híd I. programban az általános iskolai végzettséggel rendelkező, de középfokú iskolába sikertelenül felvételített tanuló folytathatja tanulmányait az általános iskola kezdeményezésére. A Híd II. program keretében az alapfokú végzettség nélküli, de legalább hat osztályt sikeresen befejezett tanköteles korú vagy idősebb fiatalokat képeznek, a program elvégzésével alapfokú végzettséget igazoló tanúsítvány, valamint rész-szakképesítést igazoló szakmai bizonyítvány szerezhető. A Híd I. program nappali képzéseiben az idei tanévben 129 fő vesz részt, míg a Híd II. program keretében a 2013-as kezdő tanévhez képest közel duplájára, 2800 főre nőtt a tanulólétszám.

2014-ben a **középfokú oktatási intézmények** nappali rendszerű képzéseire beiratkozottak száma 6,2%-kal, 471 ezer főre esett vissza. A középfokon tanulók 40%-a (189 ezer fő) szakközépiskolában, 39%-a (182 ezer fő) gimnáziumban, 21%-a (100 ezer fő) érettségit nem adó szakiskolában tanul. A létszámcsökkenés eltérő mértékben érintette az egyes iskolatípusokat. Míg a szakiskolákban 12, a szakközépiskolában 7,2, addig a gimnáziumokban 1,7%-kal kevesebb a diák. Ennek következtében tovább nőtt a gimnazisták

aránya a középfokon tanulók között. Az előző tanévhez képest a nemek szerinti összetételben nem történt jelentős változás. Mindkét nem továbbra is az érettségit adó képzéseket részesíti előnyben, a lányok 84, a fiúk 74%-a középiskolában tanul. Míg a gimnáziumokban leánytöbbség jellemző (57%), addig a szakiskolákban a fiúk aránya a magasabb (63%). A szakközépiskolákban megmaradt az előző tanévi fiú-leány eloszlás: 52–48%.

A középfokú oktatásban az SNI-tanulók száma és aránya a szakiskolák esetében a legmagasabb (14,6%), mert a speciális szakiskolákban kizárólag a sajátos nevelési igényűk miatt a többi tanulóval együtt haladásra képtelenekeket oktatják. Ebből adódóan az integráltan oktatott SNI-tanulók aránya a szakiskolákban a legalacsonyabb (48%). Ezzel szemben a középiskolákban oktatott 7100 SNI-tanuló 97%-a integráltan tanul.

A szakiskolák, szakközépiskolák szakképző évfolyamain idén 143,5 ezren, 9 ezer fővel kevesebben tanulnak, mint egy évvel korábban. A szakközépiskoláknál 9,6, míg a szakiskolák esetében 3,9%-os volt a csökkenés. A szakiskolák esetén a szakképzésben részesülők 90%-a műszaki tudományok, szolgáltatás vagy a gazdaság és irányítás képzési terület egyikén tanulnak. A szakközépiskolában – igaz, eltérő sorrendben, de szintén ezek a képzési területek a legnépszerűbbek – továbbá az egészségügy, szociális gondoskodás, valamint a művészeti területek is jelentős arányban vonzzák a tanulókat.

1. táblázat

A szakmai képzésben tanulók száma és aránya képzési terület szerint, 2014/2015

Cél	Tanulók száma, fő		Tanulók megoszlása, %	
	szakiskola	szakközépiskola	szakiskola	szakközépiskola
Tanárképzés, oktatástudomány	–	573	–	1,2
Művészetek	1 835	5 663	1,9	11,8
Gazdaság és irányítás	10 841	10 990	11,3	22,9
Természettudományok	–	21	–	0,0
Informatika	47	3 851	0,0	8,0
Műszaki tudományok	46 182	10 035	48,3	20,9
Mezőgazdaság	5 162	1 127	5,4	2,3
Egészségügy, szociális gondoskodás	2 789	6 772	2,9	14,1
Szolgáltatás	28 664	8 974	30,0	18,7
Összesen	95 520	48 006	100,0	100,0

2014-ben több mint 69 ezren tettek sikeres érettségi vizsgát, számuk 700 fővel haladta meg a 2013-as létszámot. Az előző évhez hasonló megoszlásban a végzettek 53%-a gimnáziumban, 47%-a szakközépiskolában szerezte meg a bizonyítványt.

2014-ben összesen 43,5 ezer tanuló tett sikeres szakmai vizsgát, 3 ezer fővel kevesebb, mint egy évvel korábban. A csökkenés az érintett iskolatípusokban eltérően alakult, míg a szakiskolákban 1,8, addig a szakközépiskolákban 11,2%-kal volt kevesebb a sikeresen szakmai vizsgázók száma.

A hátrányos helyzetű (HH) az a gyermek, az a tanuló, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és

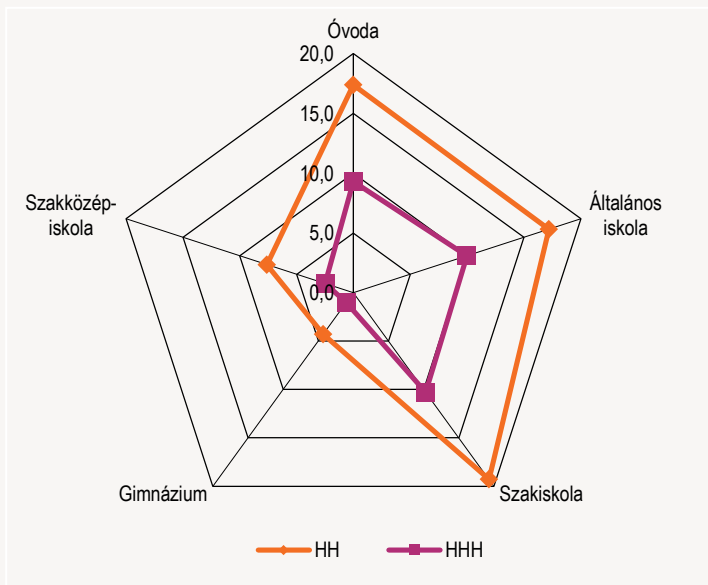
- vagy alacsony a szülők iskolai végzettsége,
- vagy alacsony a szülők foglalkoztatottsága,
- vagy elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények között él.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll.

2014-ben átmeneti rendelkezések és jogszabály-értelmezési bizonytalanságok is közrejátszottak a HH-tanulók arányának 9,4 százalékpontos csökkenésében.

4. ábra

A hátrányos helyzetű (HH) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók aránya, %, 2014/2015

A HH-tanulók aránya a szakiskolákban a legmagasabb (19%), az általános iskolákban és óvodákban is egyaránt 17%, a gimnáziumokban pedig csupán 4,3%. A halmozottan hátrányos tanulók aránya szerint is hasonló a különböző iskolatípusok sorrendje: míg a szakiskolákban és az általános iskolákban minden 10-dik tanuló HHH, addig a gimnáziumokban csupán minden 100-dik.

A hátrányos helyzetű tanulók arányában nagy területi különbségek figyelhetők meg. Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön a legrosszabb a helyzet, ahol a HH-arány az országos átlag közel kétszerese (29, illetve 28%). Ezzel szemben Közép-Magyarországon és Nyugat-Dunántúlon az országos átlag felét sem éri el (5,9, illetve 6,5%). A HHH-arány tekintetében is hasonló a régiók rangsora, csak az eltérések még szélsőségesebbek. Míg Közép-Magyarországon 2% alatti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, addig Észak-Magyarországon 19%, azaz majdnem minden 5. tanuló családi körülményei, szociális helyzete miatt az átlagnál több nehézséggel kell megküzdenie.

A **nyelvoktatás** elsősorban köznevelési feladat. A nemzeti alaptanterv értelmében az általános iskolákban legkésőbb a 4. évfolyamtól kötelező az idegennyelv-oktatás, a második nyelv tanulása pedig a 7. évfolyamon kezdhető el. Az első idegen nyelv angol, német, francia vagy kínai lehet. Gimnáziumban két, szakiskolában és szakközépiskolában egy idegen nyelvet kötelező tanulni.

A 2014/2015-ös tanévben az 1–3. évfolyamos általános iskolások 48%-a már részesül idegennyelv-oktatásban, a 7–8. évfolyamosok 5,4%-a pedig már második idegen nyelvet is tanul. Az 5–8. évfolyamokon tanuló kisgimnazisták 25%-a már két idegen nyelvet tanul; a 4 évfolyamos gimnáziumi tanulók (9–13. évfolyam) 6,5%-a egy, 92%-a kettő, 0,9%-a három idegen nyelvet tanul. A szakiskolákban 81% az idegen nyelvet tanulók aránya, szakközépiskolások közel 81%-a egy, további 9,7%-a pedig két idegen nyelvet tanul.

2. táblázat

Az iskolai oktatásban idegen nyelvet tanulók száma, 2014/2015*

Megnevezés	Angol	Német	Francia	Olasz	Spanyol	Egyéb
Általános iskola	408 367	136 082	2 336	469	573	4 240
Szakiskola	47 146	32 816	561	37	–	503
Gimnázium	163 273	110 393	17 420	12 551	9 541	9 982
Szakközépiskola	129 342	53 501	1 645	830	575	1 565

* Egy tanuló annyiszor szerepel, ahány nyelvet tanul. Nemzetiségi nyelvoktatás nélkül.

Az angolnyelv-tanulás minden iskolatípus esetén vezető helyet foglal el. Népszerűségben a német a következő nyelv, a szakiskolák esetében kiugróan magas, 40%-os a nyelvtanulók között a német nyelvet választók aránya. A többi nyelv közül a francia, az olasz és a spanyol kedvelt a gimnáziumi tanulók körében.

2014-ben 80 ezren jelentkeztek nappali **felsőfokú alap- és mesterképzésre**, 5,8%-kal többen, mint az előző évben. A két szint esetében különbözően alakult a felvették száma: az alapképzésen 7,3%-kal csökkent, a mesterképzésen 5%-kal nőtt. Összességében a felvették száma 3,9%-kal lett kevesebb, így nem egészen 55 ezren nyertek felvételt. Ennek következtében a felvették és az első helyre jelentkezettek aránya 2014-ban 69%-ra csökkent – az előző évi 76%-kal szemben.

A jelentkezők első helyen legtöbbször gazdaságtudományi vagy műszaki képzést (17–17%) jelöltek meg, népszerűségben ezt követték a bölcsészettudományi területre tartozó programok (10%). Az intézmények közül az ELTE-t választották legtöbbször, a jelentkezők 13%-a jelölte meg első helyen az intézmény valamelyik képzését.

Az előző évekhez hasonlóan a felvették és az első helyre jelentkezettek aránya a természet- és a társadalomtudományi területeken volt a legmagasabb, közel 80%. Változatlanul a művészeti szakokra a legnehezebb bekerülni, ahová a jelentkezők mindössze 43%-át vették fel.

A nők aránya a jelentkezők között az informatikai (13%) és a műszaki (24%) területeken a legalacsonyabb, míg a tanárképzés (79%) és az orvosi, egészségügyi (76%) programokon a legmagasabb.

A felvették és az első helyre jelentkezettek aránya a két nem esetében hasonlóan alakult, csak két területen van jelentősebb különbség. A férfiak arányszáma a jogi képzések területén 11, a nőké a szolgáltatás területén 12 százalékponttal haladja meg a másik nem arányszámát.

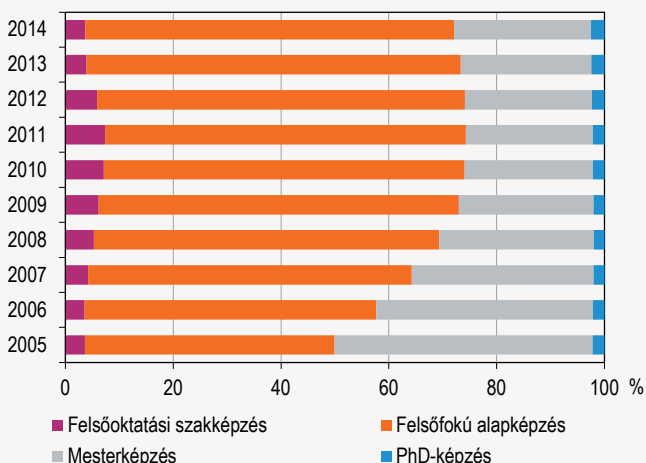
A 2014/2015-ös tanévben a 67 felsőoktatási intézmény nappali képzésein 217 ezer – az előző évinél mintegy 6,4 ezer fővel kevesebb – fiatal folytatja tanulmányait.

Felsőfokú alap-, mester-, valamint osztatlan képzésben a hallgatók 93%-a, közel 203 ezer fő, a kifutó egyetemi és főiskolai programokban pedig már csak 800 fő (0,4%) vesz részt.

További 8 ezren felsőoktatási szakképzésben, 5,5 ezren doktori programokban, 260-an pedig szakirányú továbbképzésben tanulnak.

5. ábra

A felsőoktatási intézmények nappali képzésein tanuló hallgatók megoszlása*

* A felsőfokú alapképzésben szerepelnek a főiskolai képzésben részt vevők, a mesterképzésben pedig az egyetemi és az osztatlan képzésben részt vevők adatai is.

A felsőfokú alap- és mesterképzésben részt vevők képzési területek szerinti megoszlása a korábbi évekéhez hasonlóan alakul. A legtöbbször műszaki (21%), gazdasági (16%), illetve egészségügyi (13%) szakokon folytatják tanulmányaikat.

A hallgatói létszám szinte az összes képzési területen csökkent a 2013/2014-es tanévhez képest. Egyedül a tanárképzés, oktatástudományi területen nőtt a résztvevők száma, mintegy 1,6 ezer fővel.

A folyó tanévben a teljesen vagy részben államilag támogatott hallgatók aránya 68% (147 ezer fő), ami 1 százalékponttal alacsonyabb az előző tanévinél.

2014-ben több mint 39 ezren, az előző évihez képest 2 ezer fővel többen kapták kézhez a diplomájukat. A sikeres záróvizsgát tett hallgatók közül nyelvvizsga hiánya miatt még mindig 7,5 ezer fő nem vehette át az oklevélét, de számuk kedvezően alakult, több mint 14%-kal csökkent egy év alatt.

Az Európa 2020 stratégiai célkitűzései között szerepel a 30–34 éves korcsoportban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának 40%-ra növelése. Ennek keretében Magyarország vállalta, hogy 2020-ig 30,3%-ra emeli a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát. 2014-ben országos szinten a 30–34 éves népesség esetén a felsőfokú végzettségűek aránya 34,1% volt, 1,8 százalékponttal magasabb, mint az előző évben. A 30–34 éves nők 40,3, a férfiak 28%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel. Régiós szinten a célérték ugyan kimagaslóan, 18,4 százalékponttal meghaladta Közép-Magyarország (48,7%), azonban a többi régió esetében az arányok még nem érték el a magyar vállalást. Legnagyobb mértékben, 4,9 százalékponttal Észak-Magyarország volt elmaradva attól.

Intézményhálózat, a pedagógusok létszáma

A köznevelési feladatellátási helyek száma a 2014/2015-ös tanévben 10 829, az előző tanévinél 33-mal kevesebb. A változás iránya és mértéke eltér az egyes iskolatípusok esetében. Míg az általános képzést nyújtó iskolák száma növekedést mutat (óvoda 0,3%, általános iskola 0,4%, gimnázium 1,6%), addig szakképző intézményekből kevesebb van. A szakiskolák száma 4,4, a szakközépiskoláké pedig 3,8%-kal csökkent az előző tanévhez képest. Az eltérő irányú változás a fenntartóknál is megmutatkozik. Az óvodák, általános iskolák és gimnáziumok esetében nőtt a nem állami fenntartású iskolák aránya, a szakképzést nyújtó feladatellátási helyek között pedig több lett az állami fenntartású.

A felsőoktatási intézmények száma 67, eggyel több az előző tanévinél. Az állami fenntartásban lévő intézmények száma kettővel lett több, míg az alapítványi intézményeké eggyel csökkent.

A köznevelési intézményekben folyó tanévben 153 ezer pedagógus dolgozik. Számuk közel kétezerrel lett magasabb. A feladatellátási helyekhez hasonlóan a növekedés az általános képzést nyújtó intézményekben jelentkezett: az óvodákban és a gimnáziumokban 1,2, az általános iskolákban 2,4%-kal nőtt, a szakiskolákban 4,2%-kal csökkent, a szakközépiskolákban lényegében változatlan maradt a pedagógusok száma.

A felsőoktatásban a tanárok, oktatók száma (21 ezer fő) nem változott az előző tanévhez képest.

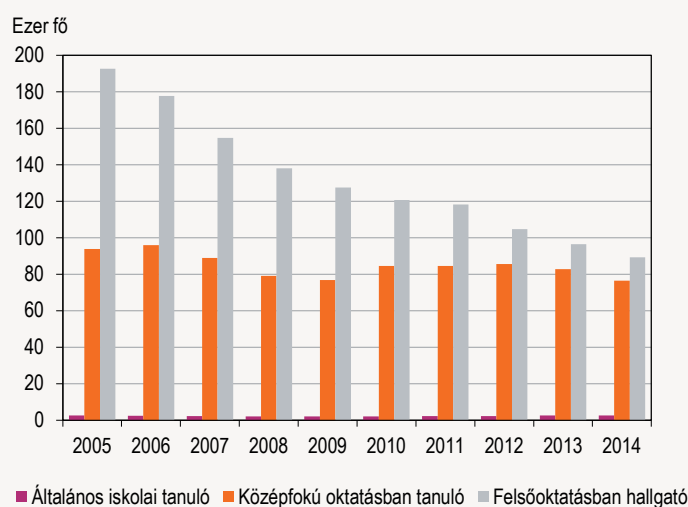
A nem nappali képzések főbb adatai

A 2014/2015-ös tanévben a köznevelési intézmények nem nappali képzéseinek keretében összesen 79 ezer tanuló folytatja tanulmányait, 6,3 ezer fővel kevesebb, mint az előző tanévben. A csökkenés minden szinten jelentkezett. Az alapfokú oktatásban az előző tanévhez képest 2%-kal, 2,5 ezerre fogyott a felnőttoktatásban részt vevők száma. A középfokú oktatási intézményekben összességében 7,6%-os, 6,3 ezer fő volt a létszámcsökkenés. A változás legnagyobb mértékben a szakiskolákat érintette, 18%-kal lett kevesebb a felnőttoktatásban tanulók száma, a szakközépiskolákban 8,9, a gimnáziumokban pedig 2,5%-kal. Az átalakulás következtében nőtt az általános képzést nyújtó iskolák részaránya a szakképzőkkel szemben.

A felnőttoktatásban végzetek száma az egy évvel korábbival közel azonos. 2014-ben a felnőttoktatás keretei között 8,1 ezren szereztek érettségi bizonyítványt, a sikeres szakmai vizsgázók száma pedig közel 12 ezer volt.

6. ábra

A tanulók számának alakulása a felnőttoktatásban

A 2014/2015-ös tanévben a felsőoktatási intézmények nem nappali programjain 89 ezren – az egy évvel korábbinál 7 ezer fővel kevesebben – tanulnak. A hallgatók 85%-a (75 ezer fő) levelező képzésben, 11%-a (10 ezer fő) távoktatásban, 4%-a pedig esti munkarendben folytatja tanulmányait.

2014-ben a nem nappali képzéseken 14,5 ezren – az előző évvel közel megegyező számban – szereztek felsőfokú oklevélet.

További információk, adatok

(linkek):

[Táblázatok](#)

[Táblák \(stadat\)](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu